Teatr SCENA EL-JOT

WIDOWISKO MUZYCZNE

ŚWITEZIANKI

Libretto według „Ballad i romansów" Adama Mickiewicza
Muzyka: dawne pieśni Kresów Wschodnich

Świtezianki:
Ewa Breguła, Dominika Buczek, Beata Czernecka
Martyna Malcharek (PWST), **Oksana Pryjmak** (PWST)
Oksana Rokitenets, Anna Warchał

Narrator - Wędrowiec:
Piotr Jędrzejek

Scenografia i kostiumy **Joanna Jaśko-Sroka**

Opracowanie wokalne i akompaniament **Oleg Sznicar**

Scenariusz, reżyseria, choreografia, aranżacja i opracowanie muzyczne
Jadwiga Leśniak-Jankowska

PREMIERA
Niedziela, 16 stycznia 2005, godz. 19.00

RUSAŁKA , ŚWITEZIANKA

(na Litwie i pograniczu polsko – litewskim) – demon wodny, przybierający postać pięknej młodej dziewczyny, przyodzianej w powłóczyste, zwiewne szaty, o długich, bujnych włosach (niekiedy zielonych), w wieńcu z roślin wodnych na głowie, o zwinnych, tanecznych ruchach.

Rusałki powstają z dusz niewinnych dziewcząt zmarłych w nagłych i niezwykłych okolicznościach, mieszkają w wodnych głębinach i są strażniczkami wód. Karzą śmiercią (przez utopienie) każdego, kto ich wody naruszy lub skala. W nocy wychodzą na brzeg, tańczą w blasku księżyca i kuszą urodziwych młodzieńców, których próbują zwabić do pląsów i miłosnych igraszek. Gdy im się to uda, łaskoczą ich aż do utraty tchu, przytomności, życia albo wciągają, bezpowrotnie, w najgłębszą topiel. Osoby utopione przez rusałki powiększają rzeszę demonów wodnych.

Podania i legendy o rusałkach znalazły odbicie w literaturze romantycznej. Adam Mickiewicz poświęcił rusałkom ballady „Świtezianka" i „Świteź" .

(według Barbary Ogrodowskiej „Zwyczaje, obrzędy i tradycje w Polsce")

Na drugi dzień Zielonych Świątek, który u Rusi dniem jest Św. Trójcy, nie poważy się nikt w rzece kąpać ani pleskać w dłonie. Dorosłe dziewczęta idą skrycie do lasu, plotą wianki i rzucają dla rusałek, ażeby im sprowadziły kochanków. Rzuciwszy wianki, uciekają spiesznie, a rusałki ubrane w nie biegają po brzegu lub kołyszą się na gałęziach drzew, czeszą swe długie włosy i tak śpiewają :

Rusałaczki, ziemlanaczki!
Na dub leźli, karu hryźli.
Zwalili sia, zabili sia.
Na Trojcu my wianki wili,
Na rozhary razwili,
Harełoczku popili,
I jajecznicu pajeli.
Trojca!

(według Łukasza Gołębiowskiego „ Gry i zabawy różnych stanów „)

Wszystkich, których fascynuje odwieczny związek między światem realnym a nadprzyrodzonym, światem zwykłym, codziennym, a sferą działania duchów i niezwykłych istot, zapraszamy na muzyczno-poetycką wyprawę w nowogródzką stronę, nad Świteź, do serca puszcz litewskich, gdzie na wędrowców czyhają rusałki i dziwożony – piękne, ale i niebezpieczne Świtezianki. Świat romantycznej fantastyki, pełen grozy, ale i humoru otwiera się przed nami, zapraszając do zabawy, ale też do refleksji nad zawsze aktualnymi sprawami – problemem winy i kary, sumienia i odpowiedzialności za swoje czyny. To świat nadprzyrodzony musi interweniować, by wprowadzić ład w zachwiany porządek międzyludzkich relacji.

Szum wody jeziora, cykanie świerszczy, szelest suchej gałęzi, rechot żab, księżyc, a na wodnej tafli tańczą Świtezianki.
Romantyczne „Ballady i romanse" Adama Mickiewicza połączone z oryginalną muzyką i śpiewem odkrywają swe nowe oblicze.

(Anna Wujec)

Muzyka – ułożona na motywach dawnych pieśni Kresów Wschodnich z okolic Nowogródka, Lidy, Wilna, Kowna i Wołynia, pochodzących ze zbiorów Oskara Kolberga; to również kompozycje Stanisława Moniuszki, pieśni z kancjonału Seklucjana do tekstów Andrzeja Trzecieskiego i Mikołaja Reja; pieśń z tabulatury organowej Jana z Lublina oraz XIX-wieczne tańce salonowe: walc i polka.

fot. Paweł Zechenter

fot. Paweł Zechenter

charakteryzacja

STUDIO MODA I STYL
Kraków, ul. Miodowa 21

sponsorzy

KWIACIARNIA „KAJA"
UL. WIELICKA 265; UL. GERTRUDY 17

KLUB DOMU WINA
www.domwina.pl

patronat medialny

RMF Classic – 87,8 FM –

gazeta WYBORCZA

Teatr SCENA EL-JOT
31-055 Kraków, Miodowa 15; tel./fax. 430 66 06
www.teatr.eljot.art.pl E-Mail: teatr@eljot.art.pl

ZE ZBIORÓW Instytutu Teatralnego